

Závěrečná zpráva

10. srpna 2014

Ve dnech 4. – 8. 8. 2014 proběhla v Praze 6. mezinárodní konference Českých škol bez hranic a spolupracujících škol.

První jednací den se konal v Toskánském paláci pod záštitou Ministerstva zahraničních věcí.

Úvodní slovo pronesl **Prof. Ing. Petr Drulák, PhD., 1. náměstek ministra zahraničních věcí**. Ve svém proslovu řekl, že největší činy se uskutečňují na křižovatce kultur. Ocenil skutečnost, že české školy v zahraničí napomáhají zachovávat národní dědictví, český jazyk a českou národní identitu, a přislíbil podporu projektu i do budoucna.

V následujícím příspěvku se pan **senátor PhDr. Tomáš Grulich** mimo jiné zabýval tématem vztahu českých občanů k Čechům žijícím v zahraničí; dále podrobněji rozebral otázku návratové politiky, za kterou považuje nejen návrat Čechů ze zahraničí, ale také rozvíjení vztahů se státy, kde naši krajané žijí. Zmínil, že ideálním řešením specifické problematiky Čechů žijících v zahraničí by bylo zřízení nadresortní instituce, která by se těmito a souvisejícími tématy zabývala.

Zvláštní zmocněnec pro krajské záležitosti MZV ČR JUDr. Karel Kühnl ve svém proslovu zdůraznil význam zachování českého jazyka u Čechů žijících mimo ČR jako nástroje budování obchodních vztahů se zahraničím. Konstatoval, že státní finanční podpora českých škol v zahraničí se stále snižuje a že v rámci nového Vládního usnesení pro rok 2016 – 2020 bude usilovat o navýšení finančních prostředků na úroveň roku 2008. Vyjádřil se také, že financování českých škol by částečně řešilo zahrnutí českých škol působících v zahraničí do české vzdělávací soustavy, které by jim zaručilo stabilní finanční podporu.

Za Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy pronesla slovo **RNDr. Michaela Kleňhová, vrchní ředitelka sekce koordinace politik a mezinárodních záležitostí**. Ta uvedla, že zařazení českých škol působících v zahraničí do tradičního školního systému spočívá nejen v revizi školského zákona, ale i zákonů navazujících, a jedná se tedy o časově náročnější legislativní proces. Zmínila také, že bude usilovat o navýšení stanovené částky na podporu českých škol v rámci nového vládního usnesení.

Na závěr dopolední části konference vystoupila s příspěvkem **MUDr. Lucie Slavíková-Boucher, zakladatelka Českých škol bez hranic**. Konstatovala, že v současné době spolek Česká škola bez hranic po světě registruje 50 škol, které se hlásí k programu Českých škol bez hranic, v září tohoto roku do nich nastoupí více než 1 750 žáků. Výuka těchto škol se stále více profesionalizuje, některé již podepsaly smlouvu s Ministerstvem školství a jejich vzdělávání je v České republice plně uznáno. Školy nicméně trpí úplnou absencí systémových peněz, stejně tak veškerá administrativní, odborná a legislativní pomoc, kterou tato vzdělávací centra v zahraničí v návaznosti na Českou republiku potřebují, je realizována na dobrovolnické bázi spolkem Česká škola bez hranic, což není dlouhodobě udržitelný stav.

Po výše uvedených projevech následovala **volná diskuze**. Účastníci konference, převážně Češi žijící v zahraničí, měli možnost klást otázky přítomným zástupcům Ministerstva školství, Ministerstva zahraničních věcí a Českých center. Kromě otázek řešících konkrétní případy ze života Čechů žijících mimo ČR, přišla na řadu i témata komplexnějšího charakteru. Jedno z témat se zabývalo otázkou nutnosti **systémové změny konceptu přístupu českého státu k občanům žijícím v zahraničí**. Jako stěžejní se ukázala nutnost **systematické informovanosti** Čechů žijících v zahraničí o jejich právech a povinnostech, v rámci níž je nutná úzká spolupráce MZV, MŠMT a v některých otázkách i MPSV a MV.

Všichni zúčastnění se shodli na tom, že jednou z možností jak tuto problematiku uchopit, je inspirace u našich evropských sousedů. Jako jeden z nevhodnějších příkladů bylo uvedeno Nizozemí, které tuto situaci řešilo zřízením agentury starající se o záležitosti občanů žijících v zahraničí. Senátor Tomáš Grulich navrhl, že požádá Parlamentní institut o vypracování profesionální studie, která by srovnala způsob péče jednotlivých evropských zemí o národní jazyk v zahraničí.

Dále bylo dohodnuto, že na webových stránkách spolku ČŠBH bude vytvořena sekce „FAQ“.

Odpolední program konference byl vyhrazen **prezentacím vzdělávacích projektů z dílny ČŠBH**, které vznikají v letošním roce za finanční podpory MŠMT ČR: Literární umělci v československých legiích, Osudy Čechů v zahraničí v kontextu významných dějinných událostí 20. století, Významní cizinci v novodobých dějinách Československa. Spolek Česká škola bez hranic se již druhým rokem zaměřil na zpracování osudů zajímavých, ale často opomíjených či zapomenutých osobností československého nebo cizího původu, které se významnou měrou podílely na vytváření pozitivního obrazu naší země v zahraničí a hrály i důležitou úlohu v jejich dějinách. Jednotlivé příběhy těchto významných zahraničních Čechů a cizinců, mezi nimiž najdeme například francouzského generála Maurice Pellé, de facto zakladatele první československé armády, nebo spisovatele - legionáře Rudolfa Medka, budou zpracovány do výukových materiálů pro žáky a učitele základních škol a gymnázií.

V následujících 4 dnech proběhly v prostorách Domu zahraniční spolupráce a Českého centra v Rytířské ulici **vzdělávací kurzy pro učitele** ze zahraničních českých škol, pořádané spolkem Česká škola bez hranic. V stejných dnech se konala i **výstava ediční nabídky** několika pedagogických a beletristických nakladatelství.

Česká škola bez hranic děkuje za účast zástupcům Ministerstva zahraničních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Českých center, Domu zahraniční spolupráce a Senátu Parlamentu ČR. MZV také děkujeme za poskytnutí krásných prostor Toskánského paláce pro konání konference, Českým centřům a Domu zahraniční spolupráce za prostory pro pořádání vzdělávacích kurzů pro učitele českých škol. Děkujeme i všem zúčastněným novinářům, kteří přispívají k rozšiřování povědomí o poslání a osvětě, které se Česká škola bez hranic snaží napříč kontinenty šířit.

Nakonec bychom chtěli poděkovat ředitelkám a učitelkám českých škol nejen za jejich účast, ale také, že se po celém světě zaslouhují o to, že český jazyk a česká kultura žije díky jejich usilovné práci velmi bohatým životem.

Příští již VII. ročník mezinárodní konference českých škol proběhne v týdnu od 3. srpna 2015 opět v Praze.